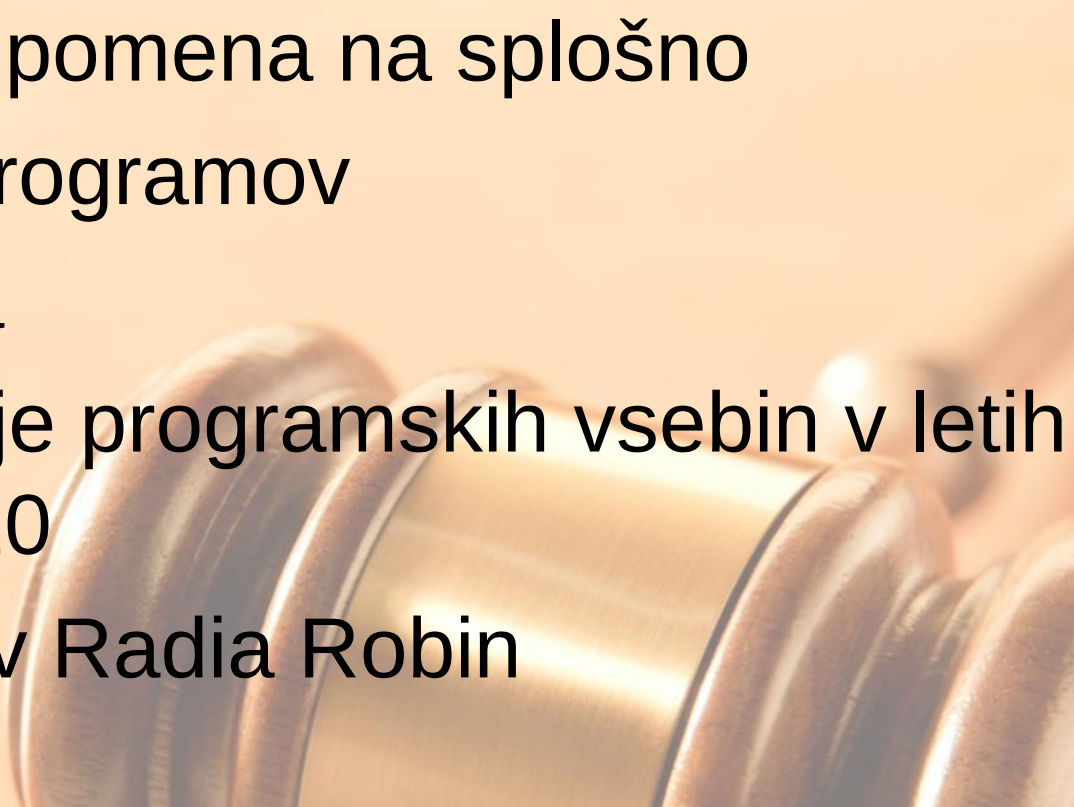

Programi s statusom radijske postaje posebnega pomena

S. H., G. P. in U. Z.

KLJUČNE TOČKE:

- Programi s statusom radijske postaje posebnega pomena na splošno
  - Prednosti programov
  - Zakonodaja
  - Spreminjanje programskih vsebin v letih 2009 in 2010
  - Predstavitev Radia Robin
  - Povzetek
-

PROGRAMI S STATUSOM RADIJSKE POSTAJE POSEBNEGA POMENA – splošne informacije

- Status programa s posebnim pomenom v marsičem razlikuje komercialni radijski program v primerjavi z drugimi.
- Zadostiti morajo zakonskim predpisom, da ohranijo status in prejemajo finančno pomoč Ministrstva za kulturo.
- Združenje radijskih postaj - Gospodarsko interesno združenje lokalnih in regionalnih radijskih postaj Slovenije (GIZ LRRPS).
- GIZ LRRPS združuje 14 radijskih postaj, ki imajo po Zakonu o medijih status posebnega pomena ter eno radijsko postajo, ki je trenutno brez statusa.

- Programi posebnega pomena preko GIZ-a uveljavljajo svoje pravice, interese do vladnih organizacij, institucij, do Ministrstva za kulturo in APEK-a.
- Radijska postaja po oddaji vloge dobi status posebnega pomena, če v celoti zadostuje zakonskim kriterijem glede izpolnjevanja pogojev za ta status (30% lokalno-regionalnih vsebin in določena glasbena kvota).
- Osnovna funkcija take radijske postaje mora biti:
  - Informirati, izobraževati in vzgajati.
  - Šele nato sledi zabavni del, ki ga danes lahko slišimo v poplavi komercialnih radijskih postaj.

- V grobem lahko v Sloveniji opredelimo šest tipov radijskih programov. Tako jih opredeljuje tudi Zakon o medijih, in sicer:
  - radijski programi RTV Slovenija;
  - lokalni radijski programi;
  - regionalni radijski programi;
  - študentski radijski programi;
  - nepridobitni radijski programi;
  - drugi ali komercialni radijski programi.

PROGRAMI S STATUSOM RADIJSKE POSTAJE POSEBNEGA POMENA - prednosti

- Status posebnega pomena prinaša tudi določene prednosti:
  - Sredstva v okviru proračunskih sredstev za medije;
  - Operaterji jim morajo omogočiti neodplačno razširjanje;
  - Kolektivna organizacija avtorjev določi (do največ dvajset odstotkov) znižane tarife za uporabo avtorskih del, če obstajajo tehnične možnosti za kakovosten sprejem signala v glavni sprejemni postaji operaterja, in sicer tako, da so dostopni vsem uporabnikom njegovih storitev;
  - Svet za radiodifuzijo pri podeljevanju novih frekvenc prednostno upošteva izdajatelje programov s statusom posebnega pomena;
  - imajo določene prednosti tudi na javnih razpisih za dodelitev radijskih frekvenc za odpravljanje radiodifuzije.

ZAKONODAJA

- Delovanje lokalnih in regionalnih radijskih programov posebnega pomena je v slovenski zakonodaji urejeno z več zakoni in pravilniki – najpomembnejši je **Zakon o medijih**.
- Radijske postaje so pod nadzorom :
  - Ministrstva za kulturo;
  - Agencije za poštno in elektronske komunikacije (APEK);
  - Sveta za radiodifuzijo (SRDF).

ZAKON O MEDIJIH

- **Temeljni akt RS, ki ureja področje medijev, medijskih vsebin in določa javni interes na področju medijev**
- Po 77. členu Zakona o medijih je lokalni radijski program:
  - program, ki je namenjen prebivalcem ene ali več lokalnih skupnosti oziroma pokrivanju območja, na katerem živi največ deset (10) odstotkov prebivalstva Republike Slovenije, in ki v oddajnem času med 6. in 20. uro obsega najmanj trideset (30) odstotkov lokalnih vsebin lastne produkcije.

Tabela 1: Lokalni radijski programi

(Vir: APEK 2011)

Program	Kraj
Radio Gorenc	Tržič
Radio Robin	Nova Gorica
Radio Univox	Kočevje
Radio Velenje	Velenje
Primorski val (Alpski val+Radio Odmev)	Primorska

- Po 79. členu Zakona o medijih je regionalni radijski program:
  - *Regionalni radijski ali televizijski program je program, ki je namenjen prebivalcem območja (pokrajine, mesta), na katerem živi več kot deset (10) in ne več kot petdeset (50) odstotkov prebivalcev Republike Slovenije in ki v oddajnem času med 6. in 20. uro obsega najmanj trideset (30) odstotkov regionalnih vsebin lastne produkcije za radijski program.*

Tabela 2: Regionalni radijski programi

(Vir: APEK 2011)

Program	Kraj
Koroški radio	Slovenj Gradec
Radio Celje	Celje
Radio Kranj	Kranj
Radio Kum	Trbovlje
Radio Murski val	Murska Sobota
Radio Ptuj	Ptuj
Radio Slovenske Gorice	Lenart
Radio Sora	Škofja loka
Radio Štajerski val	Šentjur
Radio Triglav	Jesenice

Sofinanciranje vsebin programov s statusom posebnega pomena - pogoji

- 3 % RTV prispevka
- Sredstva iz državnega proračuna
- Delež slovenske glasbe - najmanj deset odstotkov dnevnega oddajnega časa
- Bolj kakovostnejši ponudbi medijskih vsebin v celotnem nacionalnem prostoru
- Širitev neodvisne produkcije
- Omejitve oglaševanja (obseg oglasov in drugih plačanih obvestil < 15 % dnevnega oddajnega časa)

Analiza meril – storkovna komisija

- Zagotavljanje rednega in objektivnega predstavljanja političnega delovanja organizacij in posameznikov
- Kakovost, izvirnost, komunikativnost in aktualnost avtorske obravnave
- Pomen projekta za razvoj posameznih regij, lokalnih skupnosti ali posebnih vsebin;
- Raznolik razvoj slovenske medijske krajine;
- Pravice do javnega obveščanja in objektivne obveščenosti;
- Nepridobitnost programa kot prednostno merilo;
- Zagotavljanje večjega zaposlovanja novinarjev in programskih delavcev
- Kulturne raznolikosti, načela enakih možnosti spolov ter uveljavljanja strpnosti.

Prejeta sredstva

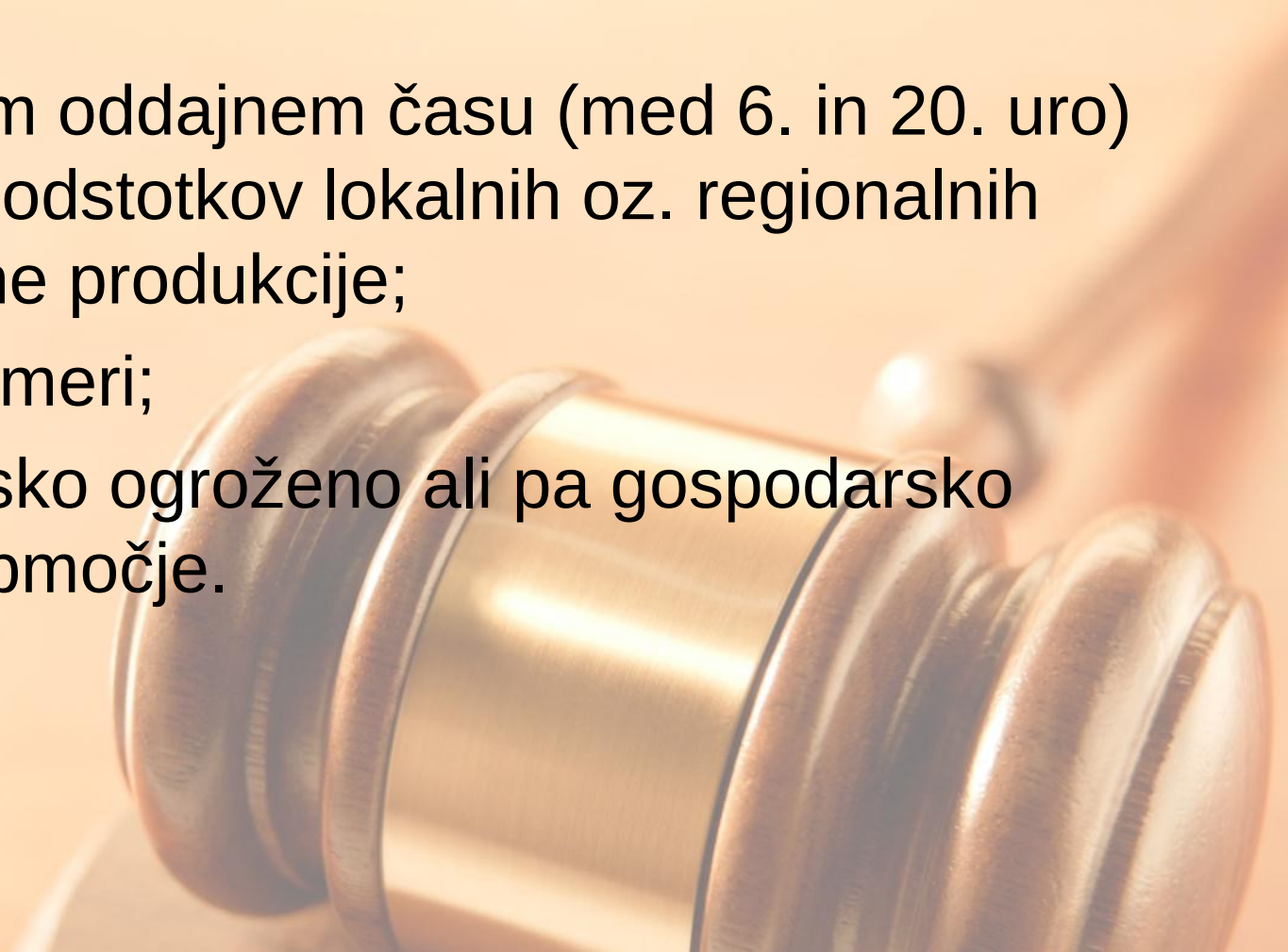
- Leta 2009 --> 120 prijavljenih projektov
- Vrednost projektov skupaj = 3,6 milijona evrov
- Sofinanciranih skupno 68 projektov
- Radio Ognjišče (230.000 EUR)
- Tele 59 (175.000 EUR)

Pravilnik o programih posebnega pomena

- Natančnejša merila za opredelitev lokalnih in regionalnih vsebin.
- Zagotavljanje objektivnega in nepristranskega obveščanja prebivalcev lokalnih, regionalnih, študentskih ali drugih skupnosti o političnih, kulturnih, verskih, gospodarskih in drugih vprašanjih, pomembnih za njihovo življenje in delo.
- Uravnoteženo zastopanje vseh interesov v dani skupnosti (tudi manjšinskih družbenih skupin - možnost neposrednega sodelovanja v programu).
- Predstavljanje izvirne produkcije slovenskih avdiovizualnih ali radiofonskih avtorskih del.
- Ohranjanje kulturne dediščine.
- Izobraževanje.
- Spodbujanje dialoga in sožitja.
- Negovanje kulture govora in izražanja.

Pogoji in postopek za pridobitev statusa lokalnega oziroma regionalnega radijskega programa

- V dnevnem oddajnem času (med 6. in 20. uro) najmanj 30 odstotkov lokalnih oz. regionalnih vsebin lastne produkcije;
  - izjemni primeri;
  - demografsko ogroženo ali pa gospodarsko nerazvito območje.
-

Sedmi člen predvideva **pogoje**, ki jih morajo izpolnjevati lokalni in regionalni radijski programi:

- Zagotovljeno objektivno in nepristransko obveščanje prebivalcev;
- programski odbor, v katerem so zastopani interesi lokalne oz. regionalne skupnosti;
- programske vsebine pretežno lokalnega oz. regionalnega značaja, razširjanje vsebin iz življenja Slovencev v zamejstvu, pripadnikov italijanske in madžarske skupnosti ter Romov.

Vlogi za pridobitev statusa lokalnega ali regionalnega programa je treba priložiti:

- akt o ustanovitvi programskega odbora,
  - programsko zasnovo,
  - predvideno tedensko programsko shemo in
  - aktualen tedenski spored programa.
-
- APEK po prejemu preveri analize radijskih programov;
  - vlogo posreduje Svetu za radiodifuzijo;
  - svet izda ustrezen sklep, s katerim agenciji predlaga, naj vložniku dodeli status;
  - APEK seznaní ministrstvo s svojo odločitvijo.
-
- Programu se status lahko odvzame.

Pravilnik o merilih za opredelitev vsebin lastne produkcije

- Vsebine, katerih producent je izdajatelj programa sam, ali pa so bile izdelane po njegovem naročilu.
- Informativne, kulturno-umetniške, izobraževalne, otroške in mladinske, verske, komentirane glasbene, športne, kulturno-zabavne, zabavne in druge izvirne programske vsebine.
- V deleže programskih vsebin všttevajo samo premiere in prve ponovitve.
- Ponovitve morajo biti jasno označene.
- V kvoto lastne produkcije radijskih programov všteva predvajanje slovenske glasbe.

- Nova Gorica;
- 1994;
- pozneje pridobil status programa posebnega pomena (lokalna radijska postaja);
- zanimiv za aktivno in dinamično populacijo prebivalstva (18-60 let, obeh spolov, različna izobrazbena struktura);
- V glasbenem smislu poskuša zadovoljiti okus ciljne skupine poslušalstva s poudarkom na t.i. pop glasbenih zvrsteh;
- pokriva Goriško statistično regijo; področja Vipavske doline, Goriških brd, Krasa, Banjške planote, Soško dolino in italijansko Goriško pokrajino.

Primer dnevnega programa Radia Robin

- Poroča predvsem o dogajanju v območju svoje slišnosti.
- Lokalne novice.
- Novice sestavljajo tudi čisto vsakdanje stvari kot npr. sestanek Sveta staršev Osnovne šole Miren.

6.00-10.00

Jutranji dvojček vam postreže s servisnimi, lokalnimi informacijami in samo dobro glasbo.

Vsako polno uro novice.

10.00

Domače novice - najaktualnejši pregled dogajanja v regiji

11.00

Oddaja OZRIMO SE - odziv na dogajanje v regiji

13.00-15.00

Popolno popoldne z glasbenimi gosti in novičkami iz sveta zabave

15.00

Osrednja informativna oddaja - popoln pregled dogajanja v regiji

---

18.30

Goriška danes

19.00

Ponovitev oddaje Pni vas doma

Vir: Radio Robin (2011)

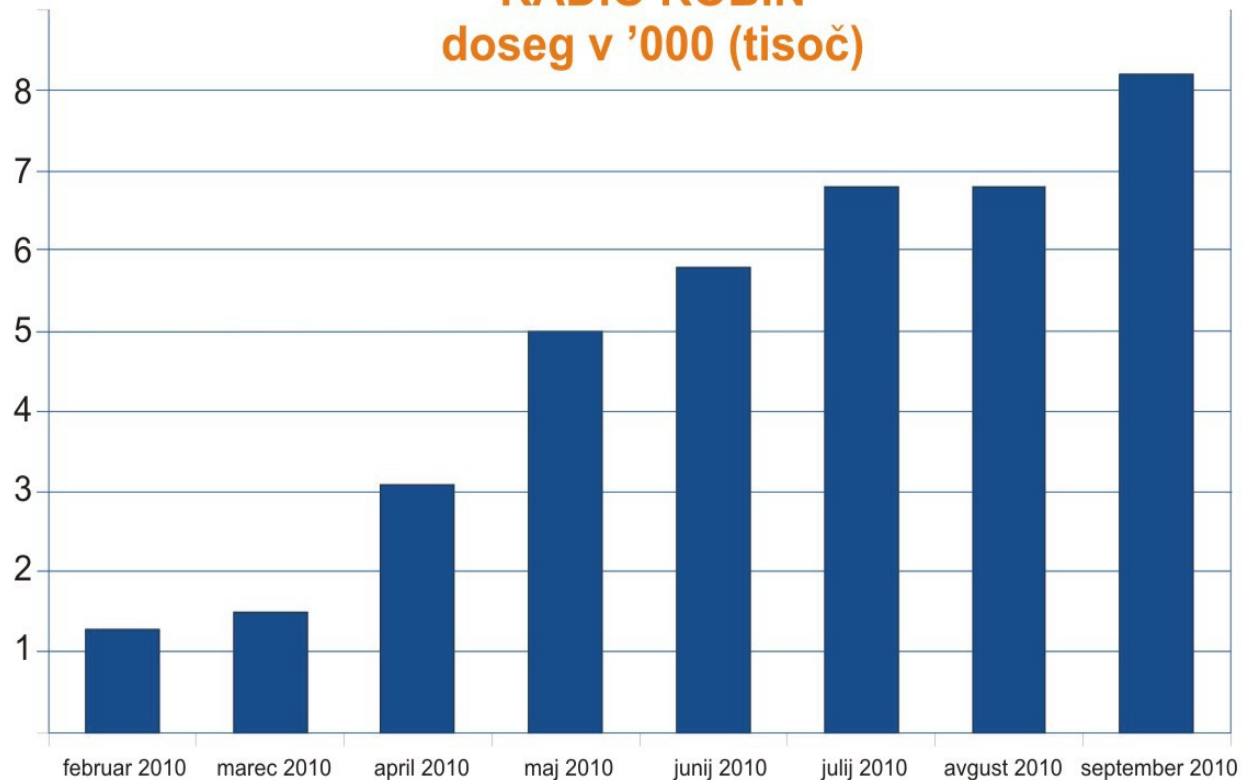
Poslušnost

brez tebe ni mene

- V letu 2010 strmo povzpel proti vrhu;
- poslušnost povečal za 800%;
- zavezuje h korektnemu poročanju in obveščanju prebivalcev o vprašanih, ki so pomembna za njihovo življenje in delo.

RADIO ROBIN
doseg v '000 (tisoč)

Vir: Radiometrija
N: 989

Zaključek

- Pet tipov radijskih programov, ki imajo status posebnega pomena;
- status jim prinaša določene prednosti, kot so zagotovljena sredstva v okviru proračunskih sredstev za medije, znižane tarife za uporabo avtorskih del, prednostno upoštevanje pri podeljevanju frekvenc;
- Njihove dolžnosti in pravice so zapisane v *Zakonu o medijih*;
- v oddajnem času, med 6. in 20. uro, mora vsebovati najmanj 30 odstotkov lokalnih oz. regionalnih vsebin lastne produkcije;
- po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije se je v letu 2010 zmanjšalo število radijskih postaj s programom statusa posebnega pomena, in sicer iz 31 na 25.